

Kaczorowski, M.

Doroczne Zebranie Uroczyste : 23 listopada 1947 r. : Przemówienie Ministra Dr M. Kaczorowskiego.

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 40, 107-108

1947

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

T. N. W. został Aleksander Jabłonowski, następnymi byli: Teodor Dydyński, Bronisław Chlebowski, Jan Kochanowski i Kazimierz Żorawski.

Sekretarzami Generalnymi T. N. W. byli kolejno: Adolf Suligowski, Stanisław Józef Thugutt, zastępczo Feliks Kucharzewski, Władysław Janowski, Franciszek Pułaski, zastępczo Henryk Konic, Marian Jakowski, Kazimierz Stołyhwo, Stanisław Szober, Edward Loth, Stefan Mazurkiewicz.

W tych dniach Towarzystwo nasze rozpoczyna swe piąte dziesięciolecie. Czeka nas wytężona praca, której się nie obawiamy i której członkowie nasi chętnie się podejmą. Zrozumienie naszych potrzeb i pełne życzliwości traktowanie spraw naszego T-wa przez Władze Państwowe napelnia nas otuchą, że mimo licznych jeszcze trudności, będziemy w stanie, przy poparciu tych Władz, rozwinąć naszą działalność naukową i wydawniczą i sprostać naszym zadaniom. Żywimy też nadzieję, że gdy za trzy lata od dzisiaj, w setną pięćdziesiątą rocznicę założenia Towarzystwa Przyjaciół Nauk, będziemy odbywali nasze zebranie uroczyste w odnowionym już Pałacu Staszica, będziemy się mogli wykazać obfitym już plonem zdobyczy naukowych i szeregiem wydawnictw, godnym najwyższej instytucji naukowej w stolicy.

2

Przemówienie Ministra Dr M. Kaczorowskiego

Różnymi drogami, różnymi metodami próbowały wrogie siły niszczyć kulturę polską. Po upadku powstania listopadowego zamknięto uniwersytet, zamknięto Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Z mocy współzależności poszczególnych przejawów życia kulturalnego, zniweczenie ośrodków pracy naukowej miało trwale zdegradować Królestwo Kongresowe i zdeformować jego ośrodek centralny — Warszawę. Ta próba zawiodła. W roku 1907 powstaje Warszawskie Towarzystwo Naukowe. Skupia naukowców, organizuje pracę, formuje kadry wyższych uczelni. I gdy tylko warunki polityczne pozwoliły — ten zaczyn podejmuje nauczanie na poziomie akademickim.

Jest to wspaniały dowód zrozumienia wagi nauki w życiu współczesnym przez społeczeństwo, które dobrowolnie finansowało działalność Towarzystwa i zaczątków wyższych uczelni. Jest to samoczynne wyrównanie chromającego układu. W ten sposób obroniła się nauka polska wobec ataków reżimu carskiego.

W roku 1939 okupant zamknął Towarzystwo i zamknął uczelnie polskie. I tym razem próba zniweczenia działalności naukowej zawiodła; nauka trwała w podziemiu. Aż przyszedł rok 1944. Furia niemiecka zniszczyła środki materialne, jakimi dysponowała nauka — budynki, laboratoria, biblioteki. W gruzy zamieniła Warszawę. A jednak nauka nie opuściła stolicy. W najtrudniejszych warunkach rozpoczęły pracę wyższe uczelnie, zakłady i instytucje naukowe z Warszawskim Towarzystwem Naukowym na czele. W ten sposób i to najpotężniejsze uderzenie w kulturę polską zostało sparowane.

Dzisiaj święcimy 40-lecie pracy Towarzystwa w służbie nauce i Narodowi. Podkreślić chciałbym, że nigdy więcej nie była potrzebna narodowi nauka niż obecnie. Wchodzimy w okres gospodarki planowej. Nauka staje się narzędziem w walce o przyszłość, narzędziem równie istotnym jak zespół urządzeń produkcyjnych. Z jedną tylko różnicą. Możemy przez określony przeciąg czasu mniej konsumować, możemy produkować w gorzej wyposażonych warsztatach — ale w dziedzinie nauki nie możemy dać się zdystansować krajom najbardziej przodującym.

Imieniem Rządu Rzeczypospolitej składam Warszawskiemu Towarzystwu Naukowemu serdeczne życzenia jak największych osiągnięć w służbie nauce i Narodowi.
